

Doelgroepen en benodigde aanpak

Van aanbieders wordt verwacht dat zij hun begeleiding aanpassen aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van deze doelgroepen.

Personen binnen het autistisch spectrum (ASS)

Inwoners met een bijstandsuitkering die vallen onder het autistisch spectrum zijn mensen die vaak moeite hebben met sociale interactie, flexibiliteit en het omgaan met veranderingen, maar ook sterke punten kunnen hebben, zoals focus, oog voor detail en analytisch vermogen. Deze groep heeft specifieke uitdagingen op de arbeidsmarkt, vooral als de werkomgeving niet is aangepast aan hun behoeften of als ze negatieve werkervaringen hebben opgedaan. Mensen met autisme kunnen daarnaast te maken hebben met psychische klachten zoals angst of depressie, wat hun re-integratie bemoeilijkt.

Kenmerken van de doelgroep:

1. Moeite met communicatie en sociale interactie: Problemen met het lezen van non-verbale signalen, het onderhouden van gesprekken of het begrijpen van sociale normen.
2. Beperkingen in flexibiliteit: Moeite met veranderingen in routine en onverwachte gebeurtenissen, wat kan leiden tot overbelasting.
3. Sterke punten: Een scherp oog voor detail, geduld en het vermogen om diepgaand te werken aan specifieke, repetitieve taken.
4. Psychosociale uitdagingen: Angsten of depressies die het functioneren op de werkvloer kunnen bemoeilijken.

Re-integratieaanpak richting regulier werk:

1. Intake en beoordeling:
 - o Een grondige intake is essentieel om de sterke punten en uitdagingen van de persoon in kaart te brengen. Hierbij wordt gekeken naar de werk- en leerstijl, bijvoorbeeld of iemand het beste visueel of via herhaling leert.
2. Kennis bij werkgevers:
 - o Het is belangrijk om werkgevers voor te lichten over autisme, zodat ze weten hoe ze een werkomgeving kunnen creëren die past bij de behoeften van de werknemer, zoals duidelijke communicatie, structuur en rustige werkplekken.
3. Individuele begeleiding:
 - o Een jobcoach kan helpen met het ondersteunen op de werkvloer, bijvoorbeeld door sociale vaardigheden te trainen en begeleiding te bieden bij het omgaan met veranderingen. Daarnaast kan een mentor of collega als rolmodel fungeren en praktische ondersteuning bieden.
4. Geleidelijke instroom:
 - o Het kan nuttig zijn om te beginnen met een werkervaringsplek of stage. Dit biedt de mogelijkheid om ervaring op te doen in een gecontroleerde omgeving. De werkweek kan geleidelijk worden opgebouwd, afhankelijk van de vooruitgang van de werknemer.

5. Structuur en voorspelbaarheid:
 - o Het creëren van duidelijke routines, visuele hulpmiddelen zoals schema's en checklists, en het bieden van een gestructureerde werkdag helpt om de werknemer te ondersteunen. Dit zorgt voor duidelijkheid en vermindert stress door voorspelbaarheid.
6. Emotionele en sociale ondersteuning:
 - o Training in sociale vaardigheden en indien nodig psychologische ondersteuning, zoals cognitieve gedragstherapie, kan helpen om angst en andere emotionele uitdagingen te verminderen, waardoor de werknemer zich beter kan concentreren en functioneren.
7. Duurzame werkplekondersteuning:
 - o Regelmatige evaluaties en langdurige begeleiding helpen de werknemer zich gesteund te voelen en bieden de ruimte om aanpassingen te maken indien nodig. Dit voorkomt dat er terugval ontstaat en verhoogt de kans op succes op lange termijn.

Jongeren 18-27 jaar

De doelgroep jongeren tussen de 18-27 jaar met een bijstandsuitkering is divers en bestaat vaak uit jongeren die te maken hebben met opleidingsachterstanden, gebrek aan werkervaring en persoonlijke of sociale obstakels zoals gezondheidsproblemen, lage motivatie of een gebrek aan structuur. Deze factoren belemmeren hen bij het vinden van regulier werk of het succesvol doorlopen van regulier onderwijs.

Kenmerken van de doelgroep:

1. Opleidingsachterstand: Veel jongeren hebben een niet-afgeronde opleiding of zijn vroeg uit het onderwijs gestapt.
2. Gebrek aan werkervaring: De meeste jongeren hebben weinig tot geen werkervaring, wat hen minder aantrekkelijk maakt voor werkgevers.
3. Persoonlijke en sociale obstakels: Problemen zoals stress, depressie of een gebrek aan zelfvertrouwen spelen vaak een rol.
4. Behoefte aan begeleiding en structuur: Jongeren hebben vaak extra ondersteuning nodig bij het opbouwen van zelfdiscipline, het vinden van motivatie en het stellen van doelen.

Re-integratieaanpak richting regulier werk of regulier onderwijs:

1. Intake en Persoonlijk OntwikkelPlan (POP):
 - o Een grondige intake helpt om de persoonlijke situatie, sterke punten en doelen van de jongere in kaart te brengen. Dit leidt tot een Persoonlijk OntwikkelPlan (POP) met concrete stappen richting werk of opleiding.
2. Motivatie en talentontwikkeling:
 - o Jongeren worden geholpen om hun talenten en interesses te ontdekken, wat hen kan motiveren om actie te ondernemen. Motivatiecoaching en het stellen van haalbare doelen zijn belangrijk voor het opbouwen van zelfvertrouwen en richting.

3. Begeleiding naar werk of opleiding:
 - o Stage- of werkervaringsplekken kunnen jongeren praktische ervaring bieden en helpen bij de overgang naar regulier werk. Voor jongeren die onderwijs willen volgen, kunnen op maat gemaakte opleidingsmogelijkheden helpen bij het afmaken van een opleiding.
4. Persoonlijke en sociale ondersteuning:
 - o Mentoren of coaches bieden sociale en emotionele ondersteuning, helpen bij sociale vaardigheden en versterken het zelfvertrouwen van jongeren, zodat ze zich zelfverzekerd voelen in werk- of onderwijssituaties.
5. Gezondheid en welzijn:
 - o Als jongeren kampen met mentale of fysieke gezondheidsproblemen, is het belangrijk om gezondheidszorg of psychologische ondersteuning aan te bieden om hen te helpen met stress, angst of andere obstakels.
6. Langdurige begeleiding:
 - o Het bieden van langdurige begeleiding helpt jongeren bij het behouden van werk of het succesvol afronden van hun opleiding. Flexibele ondersteuning is nodig om hen door uitdagingen heen te helpen en duurzaam succes te behalen.

Anderstaligen (combinatie taal en werkoriëntatie)

Bij de begeleiding van anderstaligen ligt de nadruk op:

- Het vergroten van taalvaardigheid en zelfredzaamheid;
- Het ontwikkelen van competenties en beroepsvaardigheden;
- Het bieden van praktijkervaring en werkervaring via stages en leerwerktrajecten;
- Het ondersteunen bij sollicitatieprocedures en/of inschrijving in regulier onderwijs;
- Het borgen van duurzame plaatsing en nazorg.

Het traject dient in ieder geval de volgende fasen te omvatten:

1. Intake en screening
 - o Inventariseren van vaardigheden, diploma's, werkervaring, motivatie en persoonlijke omstandigheden;
 - o Vaststellen van taalniveau (NT2) en eventuele belemmeringen;
 - o Opstellen van een individueel trajectplan.
2. Taalontwikkeling
 - o Taalscholing en werkplekgerichte taaltrainingen;
 - o Praktijkgerichte oefeningen (sollicitatiebrieven, gesprekken, e-mails, telefoneren);
 - o Taalstages op echte werkplekken voor actieve taaltoepassing en kennismaking met de werkvloer.
3. Competentie- en vaardighedenontwikkeling
 - o Basisvaardigheden (digitale vaardigheden, communicatie, samenwerken);
 - o Beroep specifieke vaardigheden passend bij de arbeidsmarkt of onderwijskeuze;
 - o Studievaardigheden en voorbereiding op toelating voor onderwijsgerichte trajecten.

4. Werkervaring en stages
 - o Stageplaatsen, gesubsidieerde banen, leerwerktrajecten of vrijwilligerswerk;
 - o Begeleiding en coaching op de werkvloer;
 - o Integratie van taalstages in de praktijkervaring.
5. Sollicitatie- en onderwijsbegeleiding
 - o Hulp bij cv, sollicitatiebrief en sollicitatiegesprekken;
 - o Matching met werkgevers of onderwijsinstellingen;
 - o Begeleiding bij inschrijving en trajectkeuze voor onderwijs.
6. Nazorg en duurzame plaatsing
 - o Coaching op werkstress, taalgebruik, sociale integratie en zelfvertrouwen;
 - o Monitoring van voortgang en evaluatie van doelen;
 - o Borging van duurzame participatie in werk of onderwijs.

Verwachtingen aan de aanbieder:

- De aanbieder beschikt over aantoonbare ervaring met re-integratie van anderstaligen;
- Het traject is volledig maatwerk, afgestemd op individuele vaardigheden, motivatie en persoonlijke omstandigheden;
- Er is aantoonbare samenwerking met werkgevers, onderwijsinstellingen en andere relevante partijen.

Kenmerken:

- Taalvaardigheid: Vaak beperkt in het Nederlands of de officiële taal van het land. Communicatie en begrijpend lezen kunnen een uitdaging zijn, zowel schriftelijk als mondeling.
- Opleidingsniveau: Variabel, van weinig tot middelbaar tot hoog opgeleid, vaak diploma's die in het land van herkomst niet erkend worden.
- Werkervaring: Mogelijk veel ervaring in sectoren die hier minder vraag hebben, of een onderbenutte beroepsachtergrond. Soms lange perioden van werkloosheid.
- Culturele en sociale factoren: Verschillende culturele normen, gewoonten en verwachtingen rond werk, onderwijs en sociale systemen. Mogelijke barrières: sociale isolatie, weinig netwerk, beperkte kennis van rechten en plichten.
- Financiële situatie: Afhankelijk van bijstandsuitkering, waardoor motivatie voor duurzame re-integratie kan variëren. Sommige inwoners hebben druk om snel inkomen te genereren.
- Psychosociale aspecten: Stress door integratie, taalbarrières, onbekendheid met regelgeving, soms trauma of mentale druk door migratiegeschiedenis.

Belangrijke principes

- Individueel maatwerk: Elk traject is afgestemd op persoonlijke situatie, motivatie en mogelijkheden.
- Integratie van taal en werk/onderwijs: Taalonderwijs moet praktisch en werkgericht zijn.
- Praktijkervaring als sleutel: Werk of stage versnelt taal- en cultuurintegratie.

- Empowerment: Gericht op zelfredzaamheid en zelfvertrouwen, niet alleen op het verkrijgen van uitkering.
- Samenwerking: Met werkgevers, scholen, vrijwilligersorganisaties, gemeente en taalcentra.

Alleenstaande Ouders

Alleenstaande ouders hebben veelal een andere vorm van begeleiding nodig in een traject naar school of werk. Belangrijk voor deze groep is een praktische vorm van coaching die zij vanuit huis of vanaf waar dan ook, laagdrempelig en soms ook buiten kantooruren kunnen ontvangen. De coaching moet goed te combineren zijn met de zorg voor hun kinderen. Alleenstaande ouders hebben specifieke vragen als het gaat om het combineren van ouderschap en studie/werk en het regelen van kinderopvang.

Het doel van een re-integratietraject voor een alleenstaande ouder is om deze ouder te begeleiden naar duurzame, passende en haalbare arbeid, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden die voortkomen uit het combineren van werk en alleenstaande ouderschap. Het traject richt zich op het vergroten van de zelfredzaamheid, het versterken van arbeidsvaardigheden en het wegnemen van belemmeringen die deelname aan werk of opleiding in de weg staan.

Binnen het traject wordt gewerkt aan:

- Het creëren van stabiele randvoorwaarden, zoals balans tussen werk, zorg en privé, en het omgaan met praktische uitdagingen (bijvoorbeeld kinderopvang, financiën en planning).
- Het opbouwen van vertrouwen, vaardigheden en motivatie die nodig zijn voor succesvolle arbeidsdeelname.
- Het vinden van passende werkmogelijkheden die aansluiten bij de belastbaarheid, talenten en ontwikkelwensen van de ouder.
- Het realiseren van duurzame uitstroom naar werk, bij voorkeur regulier betaald werk, maar waar nodig via stappen zoals scholing, werkervaring of ondersteuning bij sociale activering.

Het uiteindelijke doel is dat de alleenstaande ouder in staat wordt gesteld om op een realistische, verantwoorde en toekomstbestendige manier deel te nemen aan het arbeidsproces, met behoud van evenwicht tussen werk en zorgtaken.

Inwoners worden geholpen bij het in kaart brengen van hun mogelijkheden en gaan op zoek naar hun intrinsieke motivatie. De deelnemer krijgt inzicht in wie hij/zij werkelijk is, wat hij/zij belangrijk vindt, hoe hij/zij zichzelf meer kan sturen en de richting voor werk of studie wordt helder.

- Kernwoorden bij het traject zijn zelfkennis, communicatie, intrinsieke motivatie, eigen verantwoordelijkheid, eigen regie, eigen richting en empowerment.
- Inwoners weten na afloop van het traject welke kinderopvang vormen er bestaan. Zij leren hoe zij hun kind(eren) kunnen begeleiden en leren loslaten naar de kinderopvang.

- Inwoners krijgen handvatten aangereikt hoe ouderschap en studie/werk te combineren en eigen grenzen daarin te bewaken.
- Inwoners krijgen informatie over toeslagen, kopjesregeling, bijzondere bijstand en begeleiding bij het aanvragen.
- Er wordt invulling gegeven aan de doelen van het traject door middel van individuele coachingsgesprekken, eventueel in combinatie met groepsgerichte activiteiten.
- De kinderopvang is geregeld.